రారాదని తీర్మానించుకున్నాను. కాని నా చేతులతో కట్టిన మంగళసూత్రమే అడ్డం రావటం మొదలుపెట్టింది. అందుకని ఆ అబద్ధం ఆడాను. నేను నీ మొగుణ్ణి కానన్నాను. అనలేదనుకో. ఇద్దరమూ సుఖంగా కాపరం చేసేవాళ్ళం. కాని ఆ మంగళసూత్రం మనిద్దరి మధ్యా అట్లాగే ఉండేది. తరవాత నువ్వు నన్ను ఏవిధంగానూ నమ్మించలేవు. అది ఎప్పటికీ తేలదు— ఆ నిజం. అందుకని నిన్ను పోగొట్టుకోటానికైనా సంసిద్ధుణ్ణి అయినాను."

"అమ్మదొంగా !" అన్నది సీత.

అంతే ! సామాన్యవ్యక్తులకే చాతనవును ఇంత అసామాన్యంగా ప్రవర్తించటం.

తులశమ్మగారు

మా బావమరిది శివానందం, ఎరుగుదురో లేదో. చాలా పేరు ప్రఖ్యాతులు గల సంఘ సంస్కర్త. వాడు "సాంఘిక దురాచారములు— స్త్రీలు" అనే శీర్షికతో అనేక వ్యాసాలు రాశాడు. వీలుపడినప్పుడు ఉపన్యాసాలుకూడా ఇచ్చాడు. మనవంటి పామరులకు అయోమయంగా ఉండి తలాతోకా తెలియని "స్త్రీ విద్య" "స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం" మొదలయిన విషయాలు వాడికి కరతలామలకాలు. ఈ విషయాలలో దేన్ని గురించి అయినా సరే ఒక్క నిమిషం వాడు మాట్లాడగా విన్నవాడికి వాడియొక్క గొప్పతనం స్పష్టంగా తెలిసిపోవలసిందే. నేను ఫలానివాడి చెల్లెలి భర్తను అని తెలిసినమీద నన్నెంతమందో అధికంగా గౌరవించటం కూడా జరిగింది.

అయితే మా శివానందాన్నీ వాడి ఉపన్యాస ధోరణినీ తూస్కారించే వాళ్లు కొందరు లేకపోలేదు. వాణ్ణి చిన్నతనంనించీ బాగా ఎరిగినవాళ్లూ, వాడి ఆప్త బంధువర్గమూ ఇందులో (నన్నుకూడా కలపండి) వాడియందు

ఎక్కువ గౌరవము కలిగి ఉండకపోగా, వాణ్ణి కొంచెం నిరసనతో చూసేవారుకూడానూ! వాడి కొకస్నేహితుడు "సెర్చ్ లైట్" అని నామ కరణం చేశాడు; దగ్గిరనించికంటె దూరాన్నించి ఎక్కువ కాంతివం తుడుగా కనిపిస్తాడనే అర్థంలో. ఈ నూతన నామాన్ని మా శివానందం చాలాకాలంపాటు మరొక అర్థంలో తీసుకున్నాడు—గాఢ తమస్సులో అమితమైన జ్ఞానప్రకాశం కలగచేసేవాడని! ఆపేరు వాడికి కొద్దికాలం లోనే స్థిరపడిపోయింది.

హిట్లరు, ముసోలినీ, చార్లీచాప్లిన్, రామ్సే మాక్డొనాల్డు మొదలైన గొప్పవాళ్ళను తీసుకోండి. వాళ్ళందరికీ దగ్గిరవాళ్లు ఉండితీరుతారు— "ఏడిచావులే! నీ మొగంలే!" అని అనగలవాళ్లు. వాళ్ళనుకూడా మన మాదిరిగానే ఈ అంతర్జాతీయ వ్యక్తులను నోళ్ళు తెరుచుకు చూడమంటే చూడరు సహజంగా. అతిపరిచయం గౌరవహాని హేతువు. ఇదే మా శివానందానికీ వర్తింస్తుంది మరి. కాని వాడి దగ్గరవాళ్ళ మంతా వాణ్ణి చూస్తే మూర్ఛపోకపోవటానికి ఇది ఒకటే కారణంకాదు. ఇతరకారణాలున్నై....

కారణాంతరాలవల్ల నేను జరిగిపోయిన విభవనామ సంవత్సరం యావత్తూ బెజవాడలో గడపవలసి వచ్చింది. గవర్నరుపేటలో శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి డాబాలో ఉత్తరపువైపు భాగం చాలా చవుకగా దొరికింది. అది మాట్లాడుకుని వెంటనే నా భార్యాను తీసుకువచ్చి అందులో ప్రవేశించాను.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు చాలా పెద్దమనిషి. మాకు ఎంతో ఆప్తుడల్లే ఉండేవాడు. మమ్మల్నిద్దర్నీ ఆయన తన మూడోతరంవాళ్ళను చూసి నట్టు చూసేవాడు. మాకూ ఆయనదగ్గిర చనువుతీసుకుని మాట్లాడటానికి పట్టిచ్చేది కాదు.

"ఏమండీ, బాబుగారూ! ఇల్లయితే చాలా బాగుంది కాని, బయట ఉన్నప్పుడు కొంచెం ఇబ్బందండీ! బయట వరండాలో కూర్చోవాలి. పొద్దుటిపూట ఎండ. అవతలి భాగం ప్రస్తుతం ఖాళీగా వుందిగాని, లేక

పోతే మధ్య తడిక పెడితేగాని — వచ్చేవాళ్లూ పొయ్యేవాళ్లూ — అసలు వరండాలో కూర్చోటమే కష్టం," అన్నది నా భార్య ఒకసారి శాస్త్రిగారితో.

ఆయన నవ్వుతూ, "వాడుకోవమ్మా, అవతలభాగం యావత్తు నీదే! ఇప్పుడప్పుడే అందులో ఎవరూ ప్రవేశించరు. మా మేనల్లుడొకడు ప్రాక్టీసు పెట్టబోతున్నాడు, వచ్చేసంవత్సరంనుంచీ. వేసంకాలంకూడా ఇక్కడే గడుపుతాడేమో. ఈ మూడునెలల భాగ్యానికి అద్దె కివ్వటం ఎందుకని ఉంచేశాను" అన్నాడు. ఇంతకూ నాభార్య బయట ఉండనే లేదు. శాస్త్రిగారి మేనల్లుడు ఖాయిలాపడి వేసవికాలం బెజవాడలో గడపటానికి రానూలేదు.

"బెజవాడఎండలకు పిల్ల నలిగిపోతుంది!" అని మా మామగారు నా భార్యను అయిదోనెల గర్భిణిగా ఉండగానే తీసుకుపోయినాడు. "వళ్లు జాగ్రత్తగా కాపాడుకోండి!" అని నాకు గంభీరంగా సలహా యిచ్చి నా భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది తండ్రివెంట.

వేసవికాలం వెళ్ళిపోయింది. ఇంటి కంతకూ నేను ఒక్కణ్ణే. నాకీ ఏర్పాటు బాగానేఉంది. నేను సామాన్యంగా ఎవరితోపడితే వాళ్ళతో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడగలవాణ్ణి కాను. ఆ చాకచక్యం మా బావమరిది శివానందం దగ్గిర ఉంది. నామటుకు నాకు ఒంటరిగా ఉండటమే బాగుంది. ఇంతలో మా యిల్లుదారు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వచ్చి దక్షిణపువేపు భాగంలో ఎవరో ప్రవేశించబోతున్నా రని చెప్పాడు. నాకెందుకో చాలా కష్టం వేసింది. వివరా లడిగి కనుక్కున్నాను.

ఆ భాగంలో ప్రవేశించబోతున్న పెద్దమనిషిగారి పేరు రామదాసు గారుట. ఆయనా, ఆయన భార్యా, ఇద్దరు ఆడపిల్లలూనట. ఆయన బెజవాడలో కొత్తగా ప్రాక్టీసు ప్రారంభించబోతున్నాడుట. ఆయనకు పాతికేళ్ళ వయసుంటుందిట.

నాకు గుండెలో రాయిపడ్డది. సహం ఇల్లు మరొకరికి పోబోతున్న దనే దిగులుకంటె పెద్దదిగులు నన్నిపుడు పట్టుకుంది.

ఇవతలి భాగంలో నేను తాత్కాలిక బ్రహ్మచారినీ, అవతల చిన్న వయసులో ఉన్న భార్యాభర్తలూ! నేనుకూడా కాపరం చేస్తూవుండి నట్లయితే అంత చిక్కు లేకపొయ్యేది. ఎవరి మహాలోకంలో వారుండ వచ్చును. ఇప్పుడా రామదాసుగారికి పెళ్ళాంతో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడేటందు కయినా ఉంటుందా? సరసాలూ అవీ ఆడుకునే టందు కుంటుందా? ఆయన భార్యగారికి గొంతెత్తటాని కయినా ఉంటుందా? నాకు నిజానికి వారేం చేస్తున్నారో పట్టదనే అనుకోండి. వారామాట అనుకోవద్దా? ఆయన కోర్టుకు వెళ్ళినప్పుడు ఆయన భార్యా ఒంటరిగత్తే, —ఇద్దరాడ పిల్ల లున్నా రనుకోండి; పసిపిల్లలు వాళ్ళెందులో జత అవుతారు?— ఇవతల నేను ఒంటరిగాణ్ణి!

ఆ రామదాసుగారు ఎన్నెన్నివిధాల నన్ను గురించి భావించుకోటానికి వీలున్నదో విచారించినకొద్దీ, ఆ భాగం వదలిపెట్టి మరెక్కడికైనా పోదా మనే సంకల్పం దృఢమయింది. ఎంతగా ఆలోచించినా అంతకంటె గత్యంతరం లేనట్టు కనిపించింది.

అయితే నేను వెంటనే ఆపని చెయ్యటానికి పెద్ద అంతరాయం ఒకటి వచ్చింది. మనకు బెజవాడలో సంపాదనా చట్టుబండలూ ఏమీలేదు. మా అన్నగారు ప్రతి ఒకటోతేదీకి కొంతపైకం మనియార్డరు చేస్తుం టాడు. దానితో కాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నాను. అయితే నాకీ రామదాసు గారు పక్కభాగంలో ప్రవేశిస్తారన్న వార్త జులై పన్నెండవ తారీఖున తెలిసింది. అనగా పదిరోజులనుంచీ నాచేతులో ఒకపైసా లేదన్నమాట. ఇప్పుడే ఇంట్లోంచి లేవటమంటే డబ్బుతో గూడినపని. ఇవతల శాస్త్రి గారిని మొహమోట పరిచి అద్దె తరవాత ఇస్తానని లేవటమే కాక, అవతల మరొకర్ని మొహమోట పరిచి బయానా లేకుండా మరొక

భాగంలో ప్రవేశించవలసిరావటంకూడా కాక, సామానులు తీసుకు పోవటానికి బండీఖర్చుకు పావలో అర్ధో ఎవరిదగ్గిరన్నా ముష్టి ఎత్తాలి! అనేక రకాల పదార్థాలు అప్పిచ్చేవాళ్ళను సంపాదించుకున్నాను గాని బండీబాడుగ అప్పుపెట్టే సాయిబును సంపాదించుకోవాలని నాకు తట్టక పోయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో చేసేది ఏమీ లేక నెలాఖరువరకూ ప్రాణాలు బిగబట్టుకుని కూర్చోటానికి తీర్మానించుకున్నాను.

మర్నాడే రామదాసుగారు వచ్చి పక్కభాగంలో ప్రవేశించాడు. నేను దయం లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని కాఫీహోటలుకు బయలుదేరి ధిలోకి వచ్చేసరికి వీధిలో మా ఇంటిముందు రెండు బళ్లు నిలబడి ఉన్నై. ముందుబండిలోనించి ఒక ఇరవై సంవత్సరాల వయస్సుగల చామనచాయ నిషి చంటిపిల్లను భుజాన వేసుకుని దిగుతున్నది. ఒక నల్లని పొట్టి నిషీ, ఒక మూడేళ్ళ ఆడపిల్లా అంతకు పూర్వమే బండిలోనించి దిగి ండీపక్కన నిలుచుని ఉన్నారు. మూడేళ్ళపిల్ల సంబరంతో ఏదో బిగ్గరగా రుస్తున్నది. వెనకబండీనిండా సామానుంది. నే నీ దృశ్యం చూట్టం ట్టిపెట్టి గబగబా కాఫీహోటలువేపు నడవసాగాను.

హోటలునించి తిరిగి ఇంటికి రాబుద్ధిపుట్టలేదు. అందుచేత అలవాటు కపోయినప్పటికీ పది, పదిన్నరవరకు వాళ్ళయిళ్ళకూ వాళ్ళయిళ్ళకూ ళ్ళి. ఏదో బాతాఖానీకొట్టి భోజనంవేళకు మళ్ళీ హోటలుకు వెళ్ళి భోజనం శాను. అప్పుడుకూడా కాళ్ళు యింటివేపు తిరగ నిరాకరించినై. ఇంటికి గూడదనే నా సంకల్పం చప్పబడటం మొదలుపెట్టింది. కొంచెంసేపు టూ తేల్చుకోలేకపోయినాను. ఒక్కనాటికే ఇట్లా అయితే ఇరవై రోజులు నేనేం గడపగలను? ఏకాయెకీని లైబ్రరీకి వెళ్లాను. అక్కడ కాలం ఎట్లా గడిచిపోయిందో తెలియదు. పుస్తకాలమధ్య సులభంగానే గడిచిపోయినట్టు కనపడింది. కాని దీపాలు పెట్టేవేళ లైబ్రరీలోనించి బయటికి వచ్చేయటంతోటే, ఇల్లు జ్ఞాపకం వచ్చేటప్పటికి, ఇంటి మొహం

చూసి ఎన్నో యుగాలయిన ట్టుండి, లోపలినించి చెప్పరాని గుబులొకటి బయల్దేరింది. ఇంటికి వెళ్ళి – ఒక్కసారి ఇంటిమొహం చూచినట్టుకూడా అవుతుంది – స్నానంచేసి బట్టలు మార్చుకుని, ఊళ్లోకి వెళ్ళి, వీలయితే ఎవడితోనన్నా సినిమా ప్రోగ్రాం వేసి, హోటల్లో మళ్ళీ భోజనం కానిచ్చుకుని, రెండో ఆటకు సినిమాకు వెళ్ళి, నిశిరాత్రివేళకు కొంపకు చేరి, గుట్టుచప్పుడు కాకుండా పడుకుని నిద్రపోదా మని కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసుకున్నాను.

నేను మా వరండాలోకి వచ్చి తలుపు తాళం తీస్తుండగా రామదాస గారి హాల్లోనించి "అన్నగారూ!" అని ఆడగొంతుకతో పిలుపు వినబడ్డది రామదాసుగారి భార్యా కామా ల్లనుకుంటూ, ఎవర్ని పిలుస్తున్నదా అ ఆశ్చర్యపడుతూ, తలుపు తాళంతీసి, పెద్ద చప్పుడుతో తలుపులు లోని తోసి లోపలికి పోబోతుండగా, చంటిపిల్లను ఎత్తుకుని బండి దిగుతు డగా నేను పొద్దున చూసిన స్త్రీ – రామదాసుగారి భార్య – లోపలినిం బయటికి వరండాలోకి వచ్చి నవ్వుతూ "మిమ్మల్నేనండీ, అన్నగారూ పలకరేం?" అంది. అప్పటికికూడా ఆమె పలకరిస్తున్నది నన్ను కాద నమ్మజూచాను కాని అసాధ్య మయింది.

నేను తడువుకుంటూ, "మీరు పిలవటం వినలేదు, నన్ను కా దని కున్నాను," అని పిచ్చిగా సమాధానం చెప్పాను.

"మీదగ్గిర నిప్పెట్టె వుంటే ఒకసారి ఇస్తారూ? మా నిప్పెట్టె సా నులో ఎక్కడపడిపోయిందో, ఎంత వెతికినా కనిపించదు," అన్న దా

"ఒక్కక్షణం ఆగండి. పెట్టెలో ఉంటుంది నా నిప్పెట్టె. వె యిస్తాను!" అని లోపలికి వెళ్ళి ఆమెకు నిప్పెట్టె వెతికి తెచ్చియిచ్చాను.

ఆ విధంగా ప్రారంభ మయింది నాకు తులశమ్మగారితో పరిచయం ఆవిడవంటి ఆడదాన్ని నే నెక్కడా చూడలేదు. ఆమెతో పరిచయం లే పూర్వం అటువంటి మనిషి ఉందని ఎవరైనా చెబితే నేను నమ్మకలి

ఉండేవాణ్ణికాను. ఆమెకు స్త్రీ పురుష విచక్షణ అనేది ఉన్నట్టే ఉండేది కాదు. మొహం ఎరగని మగవాళ్ళతో కలుపుగోలుతనంగా మాట్లాడే వాళ్ళు సామాన్యంగా రెండురకాలుగా ఉంటారు; ఒక రకం సంఘంచేత గర్హించబడేరకం, రెండవ రకం అమితగడుసైన ఆడది. తులశమ్మగారు మూడోరకం మనిషి. ఆమె అమిత సాధువు. ఆమె ఎవరితోనూ ఏ విష యాన్ని గురించీ వాదనలోకి దిగదు. అందరితోనూ ప్రతివిషయంలోనూ ఏకీభవించే మనిషి. కొంతమంది ఆడవాళ్ళకు ఒక ప్రజ్ఞ ఉంది; వాళ్ళు తమ మొగుళ్ళను నెత్తిమీద పెట్టుకుంటూ, ఇతర పురుషులు తమ మొగుళ్ళ కాలిగోరికి పోలరన్నట్టూ, తమకు పొద్దస్తమానమూ మొగు ళ్ళను గురించిన ధ్యాసే తప్ప మరొకధ్యాస లేనట్టూ స్పష్టంగా లోకానికి తెలియచేస్తారు. తులశమ్మగారు అటువంటిది కాదు. లోకంలో ఉన్న మనుష్యులలో మొగుడుకూడా ఒకడన్నట్టుండేది. ఎవరన్నా నాబోటివాడు వాళ్లింటో పదిసంవత్సరా లున్నప్పటికీ, ఒక్క సారయినా, ఎంత స్వల్ప విషయానికిగానీ, ఆమె మొగుడి విషయంలో పక్షపాతబుద్ధి కనపరిచిం దని అనుకోలే డని నా నమ్మకం కాని ఆమెకు మొగుడుమీద ఎంతో అభిమానం ఉందని నేను తెలుసుకున్నాను.

రామదాసుగారు కూడా చాలా విచిత్రమైన మనిషే. ఆయనకు అసూయ అనేది ఏకోశానా ఉన్నట్టు కనబడదు. భార్యను గౌరవించేవాడు. వాళ్ళిద్దరూ ఎన్నడూ కొంచెంగానైనా ఘర్షణపడేవాళ్ళు కారు. ఆయన చాలా మితభాషి. ఇంట్లో కూడా అట్లాగే ఉండేవాడు. పిల్లనుకూడా వాళ్ల తమతో సమానంగా చూసేవాళ్లు ఆ తల్లిదండ్రులు. ఆ అమ్మాయి అందరి తోనూ సమానస్తురాలల్లేనే మాట్లాడేది. పెద్దచదువు లెందుకు, నాగరికత లెందుకు? ఏయింట భయమూ, క్రోధమూ, అసూయా అడుగు పెట్టలేవో ఆ యిల్లు స్వర్గంతో సమానం కాదా?

రామదాసుగారో, లేకపోతే తులశమ్మగారో నన్ను దాదాపు ప్రతిరోజూ

ఆతిథ్యానికి పిలుస్తూనే ఉండేవారు తమ యింటికి. నేను పెడసరితనం చేసి ఎక్కువ సార్లు తప్పించుకు పోయినప్పటికీ ఆ నెల్లో అయిదారుసార్లు తప్పనిసరిగా వారింట భోజనం చెయ్యవలసివచ్చేది.

ఒకటో తారీ కొచ్చింది. మా అన్నగారు డబ్బుపంపాడు. నేను ఇల్లు మార్చేవిషయం పూర్తిగా మరిచిపోయినాను.

ఈ పరిస్థితుల్లో శివానందం వచ్చి మా కొంపలో తిష్ట వేశాడు. వాడు కొంపలో అడుగుపెట్టిన క్షణంనుంచీ నా మన స్సెందుకో పరిపరివిధాల పోవటం మొదలు పెట్టింది. "వీ డేదో వెధవపని చెయ్యకుండా ఇక్కడ నించి పోడు!" అని నాకు అప్పుడే అనుమానం కలిగింది.

ఎందుకంటే, మావాడిసంగతి నే నెరుగనూ? వాడిబుద్ధి స్త్రీని గురించి మననం చేసిచేసి తన్మయత్వం పొందింది. వాడి కళ్ళకు ప్రతి ఆడదీ మగపశువుల వాతబడిన ఒక సుకుమారమైన పుష్పం. ఆడదాని దర్శనమే వాడి హృదయాన్ని కలచివేస్తుంది. ఈ వెధవ, తులశమ్మగారిని చూసి ఒక నిట్టూర్పు విడిస్తే?....

పైగా ఆవిడ నాతో చనువుగా మాట్లాడటం చూసి వీడు ఏమీ అనుకో కుండా ఊరుకుంటాడా? "మావాడు ఇక్కడ ఉన్న నాలుగు రోజులూ నన్ను పలకరించవద్దు" అని నేనామెను వేడుకోటం భావ్యంగా ఉంటుందా? నన్ను పలకరించినట్టుగానే ఆమె వాణ్ణికూడా చనువుగా పలకరిస్తే మోటవాడూ — మొగలిపువ్వూ సామెత అవుతుందేమో! తులశమ్మగారు ఈ కొత్త పద్ధతి ఒకటి ఎందుకు ప్రారంభించిందా అనిపించింది. ఆమె స్త్రీ పురుష విచక్షణ చెయ్యకపోవటం అకస్మాత్తుగా నాకు అరుచికరం కావటం మొదలుబెట్టింది. అంద రాడవాళ్ళకుమల్లేనే తులశమ్మగారుకూడా మగముండాకొడుకులను తప్పించుకు తిరగరాదా అనిపించింది. మా సంఘసంస్కర్త ఏవైనా తప్పుడు వేషాలకు దిగితే ఏం చెయ్యాలో ఆమే చూసుకో గల దనే ఆలోచనే నాకు తట్టలేదు.

వీ దేదన్నా వళ్లమరిచి ప్రవర్తిస్తే ఆవిడ పెద్దపెట్టున అరిచి, మూర్ఛపోయి, చివరకు "తప్పంతా నీదే!" అని అంటుందేమో నని నాకు ఒక అస్పష్టమైన భయం! అటువంటివాటికి నన్ను బాధ్యుణ్ణి చెయ్య దని నాకు తట్టలేదు.

నేను అనుకున్నంతా అయింది. అంటే మా శివానందం వచ్చి ఒక అరగంటఅయినా అయిందో లేదో తులశమ్మగారు "ఏమండీ, అన్నగారూ!" అంటూ మా భాగంలోకి వచ్చి మావాణ్ణి చూడగానే, "ఈ అన్నగా రెవారు?" అంది. మా శివానందం ఆమె వంక వర్ణనాతీతమైన వెధవమొహం ఒకటి వేసి చూడటం మొదలుపెట్టాడు.

నేనూ బలవంతాన చేసిన పాపం చెప్పుకుంటున్నవాడల్లే "మా బావమరిది," అన్నాను. ఆ పైన తులశమ్మ పెద్ద ఆప్తుణ్ణి చూసినదానల్లే వాడితో సంభాషణ పెట్టుకుని, వాడి పుట్టుపూర్వోత్తరా లన్నీ విచారించి, నా భార్య కులాసాగా తిరుగుతున్న సంగతి కనుక్కుని, ఆ రాత్రికి మమ్మల్నిద్దరినీ తమ యింటికి భోజనానికి ఆహ్వానించింది. నేను ఒకచెంప ఎందుకు లెమ్మంటుంటేనే, మావాడు సరే నని వాగ్దానం చేశాడు.

ఆమె వెళ్ళగానే మా శివానందం మెరుస్తున్న కళ్లు నా మీదికి తిప్పి నన్ను ఆపాదమస్తకమూ పరీక్షిస్తూ, చిన్న గొంతుతో, "రకంవారీగానే ఉందే!....మంచి ఏర్పాటే చేసుకున్నావు! అంతేలే, ఏమిటి లేకపోతే?.... వెధవ బ్రహ్మచర్యం!" అన్నాడు.

"చాల్లే! అంతటితో కట్టిపెట్టు!" అన్నాను.

"దాం దుంపతెగా! కాస్త సోషల్‌రిఫార్మ రనికూడా ఆవిడకు నా విషయం తెలియజేస్తే అరిగి పోతావా!" అన్నాడు వాడు నా మాటలు వినిపించుకోకుండా.

"నాకు తెలిసివుంటే ఆమాట తప్పకుండా చెప్పేఉందును" అన్నాను.

మొదటినాడు తులశమ్మను చూసి నిశ్చేష్టు డయిన శివానందం, రెండో నాడు రసికు డయినాడు. ఏవో మర్మవాక్యాలు మాట్లాడుతున్నా నని భ్రమ

పడుతూ వెర్రివాగుడు చాలా వాగాడు. వాగుతున్నంతసేపూ భయంకరంగా చిరునవ్వు నవ్వుతూనే ఉన్నాడు. తులశమ్మగారు ఏమనుకుంటుందో అని నేను భయపడుతూనే ఉన్నాను. ఆమె నన్ను ఒంటరిగా పిలిచి "మీ బావమరిదికి కొద్దిగా చిత్తచాంచల్యం ఉందా ?" అని అడిగింది.

ఆరోజు రాత్రి మావాడితో ఆవిడ అన్నముక్క చెప్పాను. అది విని మావాడు పొందిన పరమానందానికి మేరలేదు. కేసు యావత్తూ అయోమయంగా ఉన్న స్థితిలో ఒక చిన్న విషయం తెలియగానే షెర్లాక్ హోమ్సు 'ది క్లూ !' అంటూ అట్లాగే కుర్చీలోనించీ, మత్తులోనించీ లేచి గదంతా నృత్యము చేసిఉంటాడు. మావాడి సంతోషం నా కేమీ అర్థం కాలేదు. తరిచి తరిచి అడగ్గా, చాలసేపు, "ఉందిలే ! ఉందిలే !" అని చివరకు తెలియచేశాడు — ఆమె ఆమాట అనటం తనమీద మనస్సు పడ్డదని తెలియచెయ్యటం అని. ఈ శుభవార్త నాచేతనే చెప్పి పంపించటంలో ఆమె తన అమితమైన నేర్పరితనాన్ని ప్రకటించిందట. నిజంగా మతిపోయినవాడు తప్ప అట్లా అనుకోడు; కనక, నేను మావాడికి, తులశమ్మగా రన్నట్టు, మతిపోయిందేమో నని అనుకున్నాను.

వచ్చిన మూడోనాడు శివానందం పప్పులో కాలు వేశాడు. నేను నిద్రపోతున్నాను. అవతల రామదాసుగారు లేరు. మధ్యాన్నం మూడు గంటలప్పుడు మావాడు చల్లగా ఆవలిభాగంలోకి వెళ్ళి ఆమె సావిట్లో బియ్యం బాగుచేసుకుంటుంటే, ఆమెకుకాస్తా తనవాంఛ ఎరిగించుకున్నాడు. తులశమ్మ సమర్థురాలు. మావాడ్ని తల వాచేటట్టు చివాట్లు పెట్టడం మొదలు పెట్టింది.

ఆమె గొంతు విని నేను లేచి వెళ్లాను. ఒక్క క్షణంలో నా కంతా అర్థమైంది. తులశమ్మగారు జరిగిం దంతా నాకు చెప్పేసిన తరువాత నా కావిడమీద కోపం పోయింది. (ఆడది మొగవాణ్ణి పట్టుకు జాడిస్తుంటే

నేను సహించలేక పోయినాను. మంచి ఆడది సమర్థురాలుకూడా కావటం నేను ఊహించలేకపోయినాను, సహజంగా!)

మా బావమరిది ఆమెను అడగగానే ఆమె మర్యాదగా "నువ్వు పొరబాటు పడ్డావు, నాయనా! నేను అటువంటిదాన్ని కాను!" అన్నదిట. అంటే మా వెధవ, "నీకు మావాడు నచ్చినంతమాత్రం నేను నచ్చకపోయినానా?" అని ఆమెను అడిగాట్ట. నేను వాణ్ణి నాగదికి తీసుకువచ్చి నావంతు కొన్ని వడ్డించి వేగిరం యింటిదారి పట్టమన్నాను.

"చాలా బాగా చెప్పావులే! నేను పొరపాటువనే చేసి ఉండవచ్చును. అందుకని ఒక ఆడది ఒక మగపురుషుణ్ణి పట్టుకుని అన్ని మాటలనగా నీ మగతనం ఏమైంది? చూస్తూ ఊరుకున్నావా?" అని దెప్పాడు నన్ను వాడు.

నీ సంఘసంస్కరణ ఏమైంది? ఆడది తన విషయం తను చూచుకోలేక ప్రతి స్వల్పవిషయానికీ ఏ మొగుడి మీదనో ఆధారపడనా? అయితే రామదాసుగారు వచ్చేదాకా ఆగు, ఆయనచేతనే నీకు తగిన పరామర్శ చేయిస్తాను. అసలు నువ్వేం సంఘసంస్కర్తవురా? నీ ఆదర్శాలకు సరిపోయే ఆడమనిషి, నీ వెధవ జన్మకు ఒకతె కనిపిస్తే, ఆ ఒకతెతో బోగందాన్ని అడగవలసిన మాట అడిగిన వాడివి!" అని వాణ్ణి ఆరుగంటలబండికి ఆయత్తంచేశాను.